

gueren repetir l'aventura del dia primer. Aquesta vegada, però, n'han eixit més mal parats i ja es iniciada la desbandada dels qui, en un moment de febrosenca ambició personal, s'hi acomblaren per a la pesca d'actes. La llur desfeta, ja prevista per nosaltres, els ha sobtat, car ells, els caciquistes, refiats dels procediments que habitualment usen i comptant per endavant amb l'apoi oficial, pregonaven a plè pulmó llur pròxima victòria, arriscant-se a declarar, abans de l'elecció, a un redactor de l'A. B. C., de Madrid, que tenien per segur el triomf a Lleida, Girona i Tarragona i que a Barcelona la diferència de sufragis entre les dues candidatures no passaria de vint!...

I es que mentres nosaltres sabem que les aspiracions polítiques que defensen els nostres candidats triomfants son una realitat viva, amb profundes arrels en l'opinió catalana, el caciquisme representat per la candidatura derrotada no res més significa que'l servilisme d'uns quants ambiciosos que a força de diners i d'amenaques — que fan servir de *papu* — per a fer mèrits tracten de crear un estat artificios d'opinió en nom del qual parlar contra les reivindicacions catalanes, amb l'esperança de veure's recompensats per llur obra pertorbadora i anti-patriòtica pels explotadors d'allà dalt que la fomenten per a xallar-se amb la divisió dels catalans.

No sempre ni amb tothom, en un país de ciutadans lliures, serveix d'argument decissiu per a guanyar eleccions la compra de vots, el soborn, l'apoi més o menys declarat dels empleats que l'Estat ens envia. Entre uns quants milers d'electors de totes menes no li ha d'ésser difícil al caciquisme sense escrúpols convencen unes quantes dotzenes de consciència esllanegada que mercadegen amb llur dignitat com amb un trasto vell. En aquest cas, compradors i venedors están a la mateixa alçada moral i les escorrialles del caciquisme solen usar el denigrant procediment per tal de conseguir uns quants vots escaducers que en certs districtes poden decantar la victòria,

car, desgraciadament, resten encara a Catalunya alguns claps on el caciquisme hi pastura.

En les eleccions de senadors les clàssiques pràctiques caciquistes no han reeixit. La majoria dels compromissaris i llurs electors han sabut demostrar que formen part de la llegió de ciutadans dignes i lliures que poden resistir patriòticament els afalacs dels enemics de la terra catalana, dels Judes de dintre i dels celestins de fora.

El cop rebut pel caciquisme el diumenge darrer no era, certament, esperat per la «Unión Monárquica Nacional» i la «Liga Patriótica Española». Per això i astorament s'emprà dels peixos grossos del conglomerat centralista. Reaccionant, però, contra el ridícol en que caigueren, fent forces de flaqueza, encar que sense esma d'ensenyar la cara, per a donar una apariència de vida afiaren al desacreditat conductor de la desballestada «coalició immoral caciquista» que detenta el govern de la nostra vila — i la fam del qual, per a certes feines, na té parió — a dir quatre tonteries que provocaren l'indignació de la representació popular i del públic, aplegats al Palau de la Generalitat, que ofegaren les paraules del cap del caciquisme torrista amb exclamacions de *¡fora!*, *¡via fora traidors!*, que'l desconcertaren, espatllant-li el pot de l'oratória.

Decididament l'última ventura electoral de la «Unión de saldos caciquistas» ha estat una aixafadada de la que difícilment s'en gorirà, i en Torras, la fastigosa eclecticitat del qual l'ha menat darrerament a la «Unión Monárquica Nacional» i a la «Liga Patriótica Española», s'ha ben lluit una vegada mes. Ara, per a eixir-se de la mala situació en que's troba, pot demanar cancell a son assessor, el secretari de la vila, qui ben segur trobarà dins de la niciesa i nulitat que tothom li reconeix, alguna de ses idees lluminoses d'advocat de secà, que l'ha ajudat a enfonsar-se en el desprestigi que té ben guanyat.

El darrer refugi polític en que s'ha arrecerat en Torras presenta — ¡qué haviat, Senyor! — imminent perill de ruïna, i segons tots els senyals s'enfondrarà irremissiblement en les vinentes eleccions provincials.